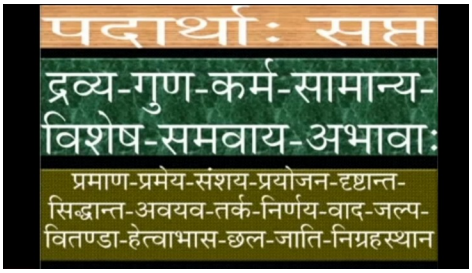
पदार्थाः सप्त
द्रव्य-गुण-कर्म-सामान्य-
विशेष-समवाय-अभावाः
प्रमाण-प्रमेय-संशय-प्रयोजन-दृष्टान्त-
सिद्धान्त-अवयव-तर्क-निर्णय-वाद-जल्प-
वितण्डा-हेत्वाभास-छल-जाति-निग्रहस्थान

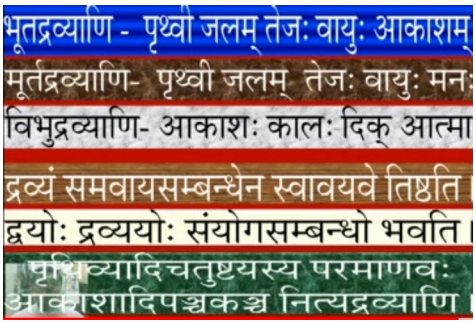
भूतद्रव्याणि - पृथ्वी जलम् तेजः वायुः आकाशम्
मूर्तद्रव्याणि- पृथ्वी जलम् तेजः वायुः मनः
विभुद्रव्याणि- आकाशः कालः दिक् आत्मा
द्रव्यं समवायसम्बन्धेन स्ववयवे तिष्ठति
द्वयोः द्रव्ययोः संयोगसम्बन्धो भवति
पृथिव्यादिचतुष्टयस्य परमाणवः
आकाशादिपञ्चकञ्च नित्यद्रव्याणि

पृथ्वी-जल-तेज-वायु-आकाश-काल-दिक्-आत्मा-मन
पृथ्वी – जल – तेज – वायु
नित्य-- परमाणुरूप
अनित्य-- कार्यरूप
शरीर
इन्द्रिय
विषय
पार्थिव
अस्मदीय
घ्राण
मृत्पाषाण
जलीय
वरुणलोके
रसना
समुद्रादि
तैजस
आदित्यलोके
चक्षु
वह्न्यादि
वायवीय
वायलोके
त्वक
प्राणादि

आकाश-काल-दिक्
एकं-नित्यं-विभु च
आत्मा- परमात्मा
जीवात्मा च
नित्यः
विभुः
सर्वज्ञः
एकः
नित्यज्ञानवान्
नित्यः
विभुः
अल्पज्ञः
अनेकः
जन्यज्ञानवान्
मनः- नित्यम्-परमाणुरूपम्-असंख्यम्